

Till: Kommunstyrelsen

Diarienummer: KS 2020/931

Yttrande om

Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad

Koloniträdgårdsförbundet bildades 1921 och är en partipolitisk obunden sammanslutning av koloniträdgårdsföreningar, fritidsbyar, och odlingslottsområden som finns i hela landet. Förbundet har idag 229 föreningar med över 23 000 kolonister.

Sammanfattning

1. Det mest kostnadseffektiva sättet att gynna den biologiska mångfalden är att anlägga nya koloniområden.
2. Koloniområden är värdefulla "hotspots" för biologisk mångfald i stadsmiljön. De står dessutom för underhåll och långvarig hållbarhet över tid. Att öka skyddet för koloniområden mot annan exploatering är ett enkelt sätt att skydda den biologiska mångfalden långsiktigt i staden.
3. Inventera koloniområdenas ekosystemtjänster i allmänhet och biologisk mångfald i synnerhet. Låt detta vara en del av arbetet med att beskriva ekologiska värden som ingår i parkplanerna för varje stadsdelområde. Inkludera även koloniområden i stadens miljöövervakning.
4. Ett samarbete med Stockholm Koloniträdgårdar, förbundets Stockholmsregion, behöver inledas för att gemensamt bekämpa invasiva främmande arter inom och vid stadens koloniområden.
5. Ett samarbete med Stockholms Koloniträdgårdar kring informations- och kunskapsspridning om biologisk mångfald bör med fördel för båda parter etableras.

Generella synpunkter

Koloniområdena är ofta placerade centralt i städerna och bildar där gröna oaser för människor, växter och djur. De har historiskt varit viktiga för stadsbefolkningens försörjning och får allt större betydelse för miljön och klimatet i våra städer, med dagens ökade urbanisering och förtätning. Till exempel hjälper koloniområdenas gröna infrastruktur till med att reglera extrema temperaturer, minskar riskerna för översvämning under skyfall och skapar livsutrymmen för vilda djur och växter. Något som senare års forskning tydligt påvisat. Vi är glada att koloniområdenas betydelse har uppmärksammats i handlingsplanen.

Nya koloniområden gynnar biologisk mångfald

Odlingsintresset är idag stort och kötiden som krävs för att få en kolonilott inom Stockholm stad är mycket lång. Genom att skapa nya koloniområden kan staden främja biologisk mångfald, odlarglädje

och social hållbarhet. Det är samtidigt en satsning som är kostnadseffektiv då kolonisterna ansvarar för skötseln och föreningsformen garanterar långsiktig kontinuitet. Staden kan även ställa krav på att vissa strukturer ska finnas, och skötas av arrenderande koloniförening, som är viktiga för biologisk mångfald exempelvis ett visst antal träd, gammal ved, gemensam damm och ängsmark.

Öka skyddet för befintliga koloniområden

På befintliga koloniområden inom Stockholms stad finns en uppbyggd grundstruktur för biologisk mångfald i form av äldre träd, buskar och perenner. De är mogna ekosystem och har därmed plats för fler arter. En del av områdena har funnits i mer än 110 år och på dessa områden går det även att hitta odlade äldre kulturavssorter som inte längre finns att få tag och representerar *odlad biologisk mångfald*. Det är därför viktigt att skyddet för befintliga områden stärks så att de inte flyttas eller läggs ner för att ge plats åt nya bostäder.

Inventering av biologisk mångfald

Vi föreslår att Stockholm stad genomför inventeringar av ekosystemtjänster i allmänhet och biologisk mångfald i synnerhet på ett urval av koloniträdgårdar i Stockholm. Flera internationella vetenskapliga studier har konstaterat att koloniområden är hotspots för många arter i urban miljö men vet vi inte exakt vilka arter det är som särskilt gynnas i Stockholm. Framtagna artlistor kan även inspirera kolonisterna att göra särskilda insatser för hotade arter som finns i närområdet.

Koloniföreningar som inspiratörer och kunskapsspridare

Koloniträdgårdsförbundet har länge arbetat för att underlätta för Sveriges kolonister att göra hållbara val och främja biologisk mångfald genom miljöcertifieringsprogrammet *Miljödiplomering av koloniträdgårdsföreningar*. Medverkan är frivillig och baseras på koloniföreningarnas önskan att minska sin miljöpåverkan och vara ekologiska föredömen i samhället. Miljödiplomerade koloniföreningar skulle kunna premieras av staden för att motivera fler föreningar att påbörja arbetet t ex genom reducerade arrendekostnader. Föreningarna kan även fungera som inspiration för trädgårdsägare i närområdet hur även de kan arbeta för att gynna den biologiska mångfalden.

Koloniträdgårdsförbundet arbetar aktivt med att främja den biologiska mångfalden i landets koloniområden även på andra sätt. Ett exempel är den pågående kampanjen "Koloni älskar träd", där alla kolonister uppmuntras att plantera fler träd och buskar eftersom det är det bästa man kan göra för att öka den biologiska mångfalden i sin trädgård. Kampanjen fortgår under hela 2021.

Information om biologisk mångfald sprids även till kolonister genom förbundets hemsida medlemstidning och sociala kanaler. Koloniträdgårdsförbundet är även partner i projekten *Rikare Trädgård*, ett samarbete mellan odlings- och naturorganisationer för att tillsammans öka biologisk mångfald i Sveriges trädgårdar och koloniområden, och *Pollinera Sverige*. I dessa nätverk ges utrymme för att ta del av ny forskning och praktisk kunskap inom biologisk mångfald som kommer våra medlemmar till nytta.

Samarbete kring invasiva främmande arter är nödvändigt

Invasiva främmande arter utpekade som ett av de stora hoten mot biologisk mångfald (IPBES-rapport 2019). Koloniträdgårdsförbundet deltar aktivt i Fritidsodlingens Riksorganisation (FOR) pågående arbete med denna fråga. En framgångsrik strategi kräver samarbete mellan stadsdelsförvaltningar, koloniföreningar, och privata tomtägare. Detta saknas helt idag i Stockholm och är en fråga som staden bör vara drivande i. Koloniföreningar kommer behöva hjälp med bekämpning för att lyckas men ett första steg är att öka medvetenheten.

Något som kan vara av intresse för staden är att information om invasiva främmande arter riktad mot fritidsodlare och kolonister finns framtagen av Fritidsodlingens Riksorganisation och kan användas i

kampanjer riktade mot allmänheten.

Specifika synpunkter

S 23. Tydliggör och specificera skötselbehov för att upprätthålla biologisk mångfald i samband med investeringar på kommunalt ägd mark och vatten.

S 24. Förtydliga i de lokala parkplanerna hur naturvärden och biologisk mångfald kan gynnas.

I detta arbete bör koloniföreningarna engageras, informeras och få hjälp att upprätta egna skötselplaner för att bibehålla hög biologisk mångfald på sina områden.

S. 28. För att de skyddade områdena ska kunna behålla sin biologiska mångfald i framtiden behöver landskaps sambanden mellan dem värnas. Kontakten med mindre kärnområden och livsmiljöer för skyddsvärda arter behöver också värnas för att få fungerande spridningszoner för arterna.

Behöver undersökas om/hur koloniområde fungerar som spridningszoner för olika arter. Om de inte gör det hur kan de då förstärkas i framtiden?

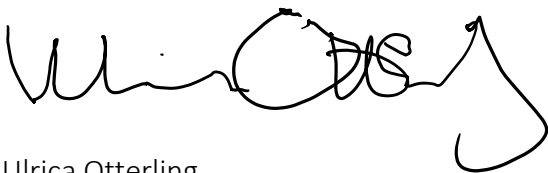
S. 25. För att följa upp tillståndet i naturmiljön samt resultatet av utförda åtgärder är miljöövervakningen av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster en central process.

Inkludera koloniområden i miljöövervakningen av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster, så att utvecklingen över tid kan följas.

Avslutningsvis

Koloniträdgårdarnas föreningsform medför väldigt goda förutsättningar samarbeten och för att sprida information och kunskap. I kolonirörelsen finns dessutom en stark utbildningstradition med studiecirkel och föredrag vilket kan användas för att öka kunskapen om hoten mot biologisk mångfald och vad man som kolonist kan göra för att främja den. Genom att samarbeta med Stockholms Koloniträdgårdar kan staden dra nytta av detta i sitt arbete med biologisk mångfald.

Stockholm 2020-10-05

Ulrica Otterling
Generalsekreterare
Koloniträdgårdsförbundet